

Yerel Yönetimde Yeni Değerler

**Mehtap Birgili
Gürcan Banger**

Meşruiyet Sorunu

- Geleneksel siyasetin ve temsilî demokrasinin beşerî ve sosyal ihtiyaçları tam olarak karşılamadığı anlaşıldı.
- siyaseti ikame etmese de sivil toplum kavramı (STK); geleneksel siyasetin yeterli cevaplar veremediği
 - çevre,
 - insan hakları,
 - engelliler,
 - toplumsal cinsiyetve benzeri alanlardaki boşlukları doldurmak üzere yeni söylemler örgütlenmeler olarak gelişti.
- Temsilin yerini alması yönünde özlenen yönetim anlayışı; **doğrudan demokrasi**dir.

Tedaviye devam...

- Doğrudan demokrasinin yapılanması için mevcut şartlar olgun görünmüyor.
- Demokrasi bir süre daha katılımcılık ve çoğulculuk ile tedavi edilecek.

‘Başkan – Uzman Demokrasisi’

- Temsilî demokrasinin yerel yönetimlerde mevcut uygulamasının adı **‘Başkan – Uzman Demokrasisi’**dir.
- Dünün değerlerini temsil eden bu anlayışın üstün yanı stratejik planlama ve bütçelemeye ilişkin yöntem ve tekniklerdir.

‘Teknik demokrasi’

- Yerel yönetim hizmetini, **‘hizmetin muhataplarını dışarıda bırakır biçimde’** teknik bir anlayışla ele alan bu anlayışa **‘teknik demokrasi’** adını vermek yanlış olmaz.
- Başkan, uzmanlar, plan, bütçe, ihale ve zamanında teslim gibi **‘bir sürü teknik’** ıvır zıvır...

Mevcut değerler - I

- Başkan ve uzmanların hegemonyasındaki yerel yönetimlerin teknik demokrasisi şu unsurları içerir:
 1. **Yapı:** Bürokratik,
 2. **Sistem yönetimi:** Davranış denetimli,
 3. **İş süreci:** Malzeme odaklı,
 4. **Görev:** Yetki düşüncesi,

Mevcut değerler - II

5. **Çalışan:** Yönetilen, iş odaklı,
6. **Motivasyon:** Başarısızlık odaklı,
7. **Sorumluluk:** Amire karşı,
8. **Yurttaş:** Dilekçe veren, pasif, yük taşıyan, ezik,
9. **Etkinlik:** Bilgilenme amaçlı, nadiren danışmaya yönelik,
10. **Denetim:** Seçimden seçime...

Mevcut değerler - III

- Yerel yönetimlerde başkan – uzman demokrasisinin ‘gelişmiş sayılabilecek’ rneklelerinde ‘hedef kitle gözetilmeksizin’
 - stratejik planlama,
 - bütçeleme,
 - performans yönetimi ve
 - toplam kalite gibiteknik unsurlar gözlenebiliyor.

‘Yaşam Odaklı Yönetim’

- Yaşadığımız yüzyıl, yaşam odaklı yönetim için tasarlanmış yöntem ve tekniklerden oluşan bir **kültür ihtiyacını** ortaya koyuyor.
- Hiç kuşkusuz bu kültür, **evrensel algıya duyarlı** özellikler içermeli.

Yaşam Ahengi

- Evrensel algıya duyarlı kültür için yaşamın ahengi gözetilmeli;
 - evrensel kaynağın dikkatli kullanımı,
 - toplumun talep ve beklentilerinin karşılanması,
 - toplumsal ve evrensel sorumluluğun bilincine varılması,
 - bireysel emeğinin korunması hedeflenmelidir.

Yeni Kültür için

- Belirlenecek temel değer taşlarımızın arasına;
 - yaratıcılık ve güven,
 - işbirliği ve denge,
 - ifade ve duyarlılık,
 - istikrar ve süreç,
 - zgrlk ve disiplin,
 - geniş grşlk (vizyon) ve misyon,
 - Özgüven ve şeffaflık,
 - kaynak ve yararlılık,
 - bütünlük ve bilgelik yerleşebilir.

Ortak Payda

- Gelecek tasarımının ana unsurlarından biri; ortak payda fikridir.
- Birlikte ve herkes için sürdürülebilir bir yaşam için (yararlı işler yapma ideali saklı kalmak üzere);
 - ortak payda; ‘bir tane, tek ve eşsiz’ değildir.
- Toplumun farklı kesimleri, bir araya gelişleri ile ‘**kendi grilerini**’ (uzlaşma alanlarının değer sistemini) oluşturabilir.

Değer Kurgusunda

- Hangi yol ve yordamı kullanırsak kullanalım, geleceği tasarlarken; katılımcı, çoğulcu ve çok kültürlü demokratik bir dünya kurma ideali güdülmelidir.
- Bunun için **iletişim, diyalog, işbirliği, uyum, evrensel fayda adına uzlaşım** aranmalıdır.

Yeni değerler - I

- Temsilî demokrasinin sıkıntılarını aşmaya çalışan ve doğrudan demokrasi için yöntem ve araçlar geliştirmeyi hedefleyen yeni değerleri şöyle sıralayabiliriz:
 1. **Yapı:** Kurumsal örgüt,
 2. **Sistem yönetimi:** Sonuç ve kalite denetimi,

Yeni değerler - II

3. **İş süreci:** Süreç odaklı,
4. **Görev:** Yaşam odaklılık (yurttaşa, topluma ve çevreye karşı sorumluluk) düşüncesi,
5. **Çalışan:** Karar verme süreçlerine katılan,
6. **Motivasyon:** Başarıya ve kaliteli hizmete odaklı,
7. **Sorumluluk:** Vatandaşa, topluma ve evrene karşı,

Yeni değerler - III

8. **Yurttaş:** Kamu hizmetlerinin yararlanıcısı – katılımcı - denetleyici,
9. **Etkinlik:** Katılımcılığa yönelik, buna uygun yöntem ve mekanizmaları geliştiren,
10. **Denetim:** Sistemin gereği katılımcı ve sürekli denetim...

Bir sorunumuz var...

- **Stratejik planlama ve yönetim, kaynakların etkin ve verimli kullanımını sağlıyor.**
- **Uzmanların yönettiği planlama ve yönetim süreçleri de hızlı sonuçlar veriyor.**

Yeni değerlerden vazgeçmeli mi?

- Diğer yandan 'başkan – uzman demokrasisi' altında kamu etiği, ekolojik bilinç, toplumsal yarar, iletişim, farkındalık, yaratıcılık, değişim, katılımcılık, çoğulculuk, saydamlık, sayışabilirlik gibi yeni sayılabilecek değerlerden vazgeçmiş oluyoruz.

Önümüzdeki görev - I

- Şimdi önümüzde bir görev var.
- Halkın yerel yönetimlerin karar, proje geliştirme ve denetim süreçlerine demokratik süreçlerle katılabileceği yöntem ve araçları geliştirmemiz gerekiyor.

Önümüzdeki görev - II

- Öncelikle; katılımcı planlamanın ve katılımcı bütçelemenin bir insanlık ve yurttaşlık hakkı olduğunu benimsemeliyiz.
- Bu kabulün hemen ardından ‘**katılımcı stratejik planlama** ve **katılımcı bütçeleme**’ üzerinde çalışmaya başlamamız gerekiyor.

Önümüzdeki görev - III

- Burada anılan katılımcılık kapsamı, yerel yönetimin personelinin ötesinde; ilgili yörede yaşam bulanları ve sivil toplum kuruluşlarını da içine almaktadır.

Bitirirken

- Yerel yönetim, öncelikle orada yaşayanlara aittir.
- **Yeni değerlerin sahiplenilmesi ve bunlara uygun bir yönetim anlayışının geliştirilmesi, bu nedenle önemli ve vazgeçilmezdir.**

**İlginiz ve
sabrınız için
teşekkür ederiz.**

**Saygıyla...
Mehtap Birgili
Gürcan Banger**